

Skats no malas Profesors kritisks pret attīstības vīziju

Krīze ļauj izvērtēt plānus

Rīgai un citām apdzīvotām vietām Latvijā ir iespējas tikt attīstītām inteligēnti, — uzskata Brandenburgas Tehniskās universitātes profesors arhitekts Jorgs Kūens (Joerg J. Kuehn).

Ingrīda
Drazdovska

ingrida@db.lv ☎ 67084452

Viņš kopā ar 20 vācu studentiem bija ieradies Rīgā, lai pētītu un izstrādātu priekšlikumus ilgtspējīgai attīstībai bijušās Sporta pils kvartālam. Viņa vārdiem sakot, tas, kas notiek Rīgā, ir interesanti — Vācijā šādu vietu gandrīz nav palicis. Tā esot liela veiksmē, ka pilsētas vēsturiskajā centrā ir neapbūvēti kvartāli.

Laiks pārdomām

Pēc profesora teiktā, ekonomiskā krīze ir kaut kas vairāk nekā tirgus pacēlums vai lejupslīde. Šajā apstāšanās brīdī cilvēki, kas zaudē vai var pazaudēt naudu, sāk pārdomāt no jauna daudzas lietas. «Mums šajā sakarā bija neliela konfrontācija ar kolēģiem no Latvijas. Es pateicu, iespējams, tas bija nedaudz nepieklājīgi, ka Rīgas attīstības vīzija, programma ir kaut kas no septiņdesmitajiem. Tā ir diezgan tālu no realitātes. «Kapitālisma katedrālū» laiks ir cauri. Un es neesmu pārliecināts sociālists.

Piemēram, arī Dubaijas augstceltnes — tas ir pilnīgs trakums — tipoloģija, enerģijas patēriņš, šāda veida celtnes tādā vidē — arābu valstīs. Pēc kāda laika nafta būs beigusies, un vairs nebūs iespējams šīs ēkas sakarīgi pārvaldīt. Es nāku no Frankfurtes, kur daži jaunie debesskrāpji izmaksā ļoti daudz. Ar to es domāju enerģijas patēriņu un izmaksas par vienu kvadrātmetru — tās ir lielākas nekā prasītā nomas maksa. Uzskatu, ka nākotnē tirgus būs pilnīgi atšķirīgs no pašreizējā — investori aizņemsies no bankām tikai inteligēntiem projektiem.

Pilsētai ir iespēja augt «uz iekšu» un augt kvalitatīvi. Nākotnē ir svarīga ilgtspējība, funkcionalitāte, enerģijas vairākkārtēja lietošana utt. Tas ir vienkārši! Mūsdienu ēka, kas patērē ārkārtīgi daudz resursu, enerģijas, ir muļķīga — nav iemesla par to vispār diskutēt!

Rīgas gadījumā vēl ir jāņem vērā tendence iedzīvotāju skaitam samazināties.

► «Nākotnē ir svarīga ilgtspējība, funkcionalitāte, enerģijas vairākkārtēja lietošana. Tas ir vienkārši!» uzsver Brandenburgas universitātes profesors Jorgs Kūens. FOTO: V.

Tas nav briesmīgi, kā daudzi uzskata, jo tā ir arī iespēja. Mēs šobrīd piedzīvojam vēsturisku brīdi, kad visas lietas un parādības ir no jauna jāpārvērtē un jāpārdomā. Ceru, ka Rīga turpinās attīstību inteligēntā veidā. Un tas neozīmē, ka pilsētā nevarētu būt debesskrāpji. Lai arī tiek minēts, ka to projektiem ir piesaistīti slaveni arhitekti, es ierosinu rīkot konkursus un sacensības, jāiedrošina jaunā paudze iesaistīties. Nepieciešama atklāta diskusija, kas nav pret attīstību, bet par inteligēnci un jaunu domāšanu. Domāju, ka tās augstceltnes, kas šobrīd atrodas būvniecības stadijā, tiks uzbūvētas, taču ar tām pietīktu. Rīgai nav akūta nepieciešamība pēc augstceltnēm,» viņš klāstīja.

Sekot idejām

Tā kā investori nākotnē nebūs «puisi ar uztūkušām kabatām, kam vienīgā interese ir apbūves blīvums», bet gan cilvēki, kas ieguldīs inteligēntās koncepcijās, viņaprāt, Rīga pašlaik ejot nepareizā virzienā. «Ir sajūta, ka Rīga krīt uz ceļiem katram inves-

toram, kas pavicina naudu, un lūdzas, lai tik viņš nāk un dara, ko grib. Nākotnē būtu jābūt tā, ka pilsēta formulē idejas, vīzijas, kādai tai būt pēc 20 vai 50 gadiem, koncepcija tiks izspriesta ar arhitektiem, plānotājiem un tad investoram būtu skaidrs, kā pelnīt naudu, bet sekojot definētājam idejām.»

Vaicāts nosaukt kādu ilgtspējīgas inteligēntās kvartāla attīstības piemēru, vācu profesors norādīja, ka Vācijā neesot neviena šāda piemēra. Tā varētu tikt attīstītas atsevišķas vietas Frankfurtes tuvumā. Teritorijas šobrīd atrodas plānošanas stadijā. Holandē savukārt daudzviet (Amsterdamas dienvidos, Utrehtā) var redzēt šāda veida attīstību. Pēc J. Kūena domām, tāda i nelielai valstij kā Latvija ir iespējas elastīgāk reaģēt uz globālajām pārmaiņām. Holandē esot līdzīgi. Mazām valstīm ir ārkārtīgi jādomā, ko un kā tās dara. Jānoķer vien īstais brīdis.

«Mani padara nervozu, ka pilsētplānošanas kļūdas, kas pieļautas septiņdesmitajos, atkal pieļautas Austrumvācijā. Un Rīgā atkal tas pats...»